

Τῷ Αἰδεσιμωτάτῳ Πατρὶ Marc. Antonio da Carpen-
nedulo Commessario e procuratore Generale.

Αἰδεσιμώτατε Πάτερ,

Ὡν τέκνον τοῦ ἁγίου Φραγκίσκου καὶ φέρων
τὸ ἱερὸν αὐτοῦ ἔνδυμα ἀπὸ τεσσάρων καὶ τριά-
κοντα ἐτῶν, ὡς εἶμαι ὑπόχρεως νὰ μεριμνῶ πρὸς
τιμὴν τοῦ Ἱεροῦ αὐτοῦ τάγματος, οὕτω θὰ ἤμην
ἐνοχος ἂν δὲν κατεγινόμην κατὰ τὸ δυνατόν
νὰ ἐμποδίσω πᾶν τὸ προσβάλλον αὐτό. Ἡ Ὑ-
μετέρα Σεβασμιωτάτη πατρότης γινώσκει πι-
στεύω πῶς τὸ Ἱερὸν ἡμῶν Τάγμα πολὺ τιμᾶ-
ται καὶ ἀγαπᾶται ἐν τούτοις τοῖς τόποις οὐ
μόνον ὑπὸ τῶν ἡμετέρων Φράγκων, ἀλλὰ καὶ
ὑπ' αὐτῶν τῶν Ἑλλήνων ὧν μέγα μέρος ἔρχον-
ται καὶ ἐξομολογοῦνται παρ' ἡμῖν, καὶ διὰ τοῦ-
το μέχρι τοῦδε ἔσχομεν πάντοτε τὴν συνήθειαν
νὰ ἐπισκεπτόμεθα αὐτοὺς ἐν τῇ δέοντι καὶ ἰ-
δίως τοὺς ἱερεῖς αὐτῶν ὅπως καὶ τοὺς ἀρχιεπι-
σκόπους καὶ ἐπισκόπους· ἀλλ' ὡς ἡγαπώμεθα
ὑπὸ πάντων, οὕτω πολὺ φθονούμεθα ὑπὸ τῶν
σεβασμιωτάτων πατέρων Ἰησοιτῶν καὶ ἰδίᾳ
ἐν τῇ πόλει ταύτῃ: Ἴον διότι εἰσῆλθομεν καὶ
ἐγκατεστάθημεν ἐν αὐτῇ ἀπὸ ἐξ μηνῶν ἐπὶ τῇ
εὐκαιρίᾳ οἰκίας τινὸς δωρηθείσης ἡμῖν ὑπὸ εὐ-
γενοῦς τινὸς Ἀνατολικοῦ καθὰ ἐποίησάμην ἤδη
τὴν περὶ περὶ τούτου ἔκθεσιν εἰς τὴν ὑμετέραν
Σεβασμιωτάτην πατρότητα δι' ἐπιστολῆς γρα-
φείσης αὐτῇ τῇ 28 παρελθόντος Ἰανουαρίου
(διότι πρότερον εἴμεθα ἐκτὸς τῆς πόλεως ἐν
μύλλιον μακρὰν ἐν τόπῳ λίαν νοσηρῷ). 2ον Ἐ-
νεκα τῆς Ἀποστολικῆς ἐπισκέψεως τῆς ἀνατε-
θείσης ὑπὸ τοῦ Ἱεροῦ Συνεδρίου εἰς τὸν αἰδеси-
μώτατον ἡμῶν πατέρα ἡγουμένον, ὃν δὲν ἤθε-
λησαν ν' ἀναγνωρίσωσιν οὐδὲ νὰ δεχθῶσιν ἐν
ταῖς ἐαυτῶν οἰκίαις ὁπότες οὗτος ἤθελαν νὰ
ἐπισκεφθῇ αὐτοὺς συμφώνως πρὸς τὰς ἐαυτοῦ
ὁδηγίας.

Ἀπὸ ἐνὸς ἔτους καὶ ἐπέκεινα μένει ἐδῶ πα-
τήρ τις Φραγκίσκος Ῥοσιέρης Ἰησοιτῆς, ὅστις
ἀναστατώσας τὴν νῆσον Θήραν διὰ βιβλίου
τινὸς ὅπερ συνέγραψε κατὰ Γρηγορίου τοῦ Πα-
λαμᾶ—ὅστις ἔζη πρὸ τριακοσίων περίπου ἐτῶν
καὶ ἦτο ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης, ἐνταῦθα
δὲ μέχρι τοῦδε ἐντελῶς ἄγνωστος — ἤρξατο
διαδίδων καὶ ἐν ταύτῃ τῇ πόλει τὸ αὐτὸ βι-
βλίον καίπερ μὴ ἐγκεκριμένον καὶ ἐπεδείκνυεν
αὐτὸ διὰ μέσου φίλου τοῦ τινος εἰς τοὺς Ἑλ-
ληνας, οἱ ὅποιοι ἐξοργισθέντες διὰ τοῦτο κατὰ
τοῦ εἰρημένου πατρός, ἐξηγέρθησαν καὶ ἔκαμαν
μέγιστον πάταγον, τόσοσιν, ὥστε, ἀπεφάσισαν καὶ
νὰ φονεύσωσιν αὐτόν. Τὴν δευτέραν δὲ Κυρια-

κὴν τῆς ἐαυτῶν τεσσαρακοστῆς καθ' ἣν ποιοῦν-
ται ἔνδοξον μνείαν τοῦ εἰρημένου Παλαμᾶ ἀφώ-
ρισαν τὸν Πατέρα Ἰησοιτὴν ἐν μέσῳ τῆς ἐαυ-
τῶν Μητροπόλεως, οἱ δὲ παῖδες ἔκαμαν τὴν
ἀναθεματήσσαν ὅπερ δὲν εἶνε ἄλλο ἢ λοφί-
σκος ἐκ λίθων οὗς ῥίπτουσιν ἐπαλλήλους κρά-
ζοντες ἁ ν ἁ θ ε μ α. Κιτόπιν δ' ἐξελθόντες εἰς
λιταναίαν περὶ τοῦ φρουρίου, καὶ διερχόμενοι
πρὸ τῆς Μονῆς τῶν Πατέρων Ἰησοιτῶν, ἐκράυ-
γασαν κατ' αὐτῶν ἁ ν ἁ θ ε μ α καὶ ἔκαμαν προ-
σέτι ἐτέραν ἁ ν ἁ θ ε μ α τ ἡ σ τ ρ α ν ὡς ἄνωτέρω·
καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ Ἀνατολικοὶ ἱερεῖς ἐκράτουν (ὡς
ἀνηγγέλθη ἡμῖν) λίθους ὑπὸ τοὺς μανδύας, ὅπως
ρίψωσι κατὰ τῆς Μονῆς αὐτῶν, οὕτως ὥστε τὸ
εἰρημένον βιβλίον πολὺ παρώργισε καὶ ἐθροῦ-
θησε πάντας τοὺς Ἀνατολικούς, οἵτινες γογγύ-
ζουσι καθ' ἐκάστην κατὰ τῶν Ἰησοιτῶν, καὶ
ἐξ ἐπιμέτρου, κατὰ τοῦ ἡμετέρου δόγματος καὶ
εἶνε τοῦτο μέγα ἐμπόδιον εἰς τὸ νὰ προσικει-
ωθῶμεν αὐτοὺς καὶ νὰ ἐλκύσωμεν εἰς τὴν ἐνω-
σιν μετὰ τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας διότι ἐποι-
ήσαντο συνελεύσεις καὶ ἀποφάσεις νὰ ἐκδικη-
θῶσι τοὺς τοὺς Ἰησοιτὰς παντὶ σθίνει (1)
περιμένουσιν ὅμως τὸν Γενικὸν Ναύαρχον τοῦ
Ἑνετικοῦ στόλου ὅπως κάμωσι πρότερον τὰ
ἐαυτῶν παράποννα.

Ὁ Ἕλλην Μητροπολίτης ἡμπόδισε τοὺς ἐ-
αυτοῦ ὑπηκόους νὰ ἐξομολογῶνται παρὰ τοῖς
Φράγκοις (2), οὐχ ἦττον κατόπιν παρέδωκεν ἡμῖν
τοῖς Καπουτσίνοις ὅπως ἐξομολογῶμεν αὐτοὺς
καὶ κηρύττομεν ἐν πάσαις ταῖς αὐτῶν Ἐκκλη-
σίαις (3). Μετὰ ταῦτα ὅτε ἐφθάσε τὸ Πάσχα τῶν

(1) Φαίνεται ὅτι οἱ Ἰησοῖται ἐπεκλήθησαν τότε συμφιλι-
ωσὶν τινα ὡς δύναται τις εἰκάσαι ἐκ τῆς ἐπομένης σημειώ-
σεως, κατακεχωρισμένῳ ἐν τῷ προμνησθέντι παλαιῷ κώδικι
καὶ ἐχούσης ὁδε: «Τὴν 11 [Μαρτίου] ὁ πατήρ Ἐμμα-
νουὴλ [ἡγούμενος τῶν Ἰησοιτῶν] ἐλθὼν νὰ ἴδῃ τὸν πατέρα
Μαρτίνον [ἡγούμενον τῶν Καπουτσίνων] τῷ εἶπεν ὅτι ἔ-
γραφεν ἡ ἐπιστολὰς πρὸς τοὺς ἄνω εἰρημένους Ἀνατολικούς,
μίαν πρὸς τὸν Οἰκονόμον [τῆς Ἀνατολικῆς Μητροπόλεως
Νάξου], τὴν 2αν πρὸς τὸν πατᾶ Δαμασκηνὸν ὅστις ἔκαμε
τὸ ἀνάθεμα, καὶ τὰς ἄλλας, πρὸς δύο ἐπιτρόπους [τῆς κοι-
νότητος],... — [κώδικος σελὶς 35].

(2) «Τὴν 9ην Ἀπριλίου ὁ Ἕλλην Μητροπολίτης [Νικόδη-
δος] ἐκήρυξεν ἐν ἀπάσαις ταῖς ἐνορίαις ὅτι οἱ Ἀνατολικοὶ
νὰ μὴ ἐξομολογούνται τοῦ λοιποῦ παρὰ τοῖς Φράγκοις».
[σημειώσεις ἐν σελίδι 35 τοῦ κώδικος].

(3) Σχετικὴν σημείωσιν εὗρισκωμεν ἐν τῷ κώδικι τὴν ἐ-
ξῆς: «Τὴν 29 [Ἀπριλίου] ἦλθεν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Μονῇ τῆς
ἐξοχῆς ὁ Ἀνατολικὸς Μητροπολίτης καὶ συνδιελέχθη ἰδιαι-
τέρως ἐπὶ δύο ὥρας μετὰ τοῦ Πατρός ἡγουμένου καὶ ἔδω-
κεν αὐτῷ καὶ εἰς πάντας τοὺς ἡμετέρους πατέρας τὴν ἄδειαν
τοῦ ἐξομολογεῖν ὅλον τὸ ποίμνιον πρὸς ὃ εἶχεν ἀπαγορευ-
σει νὰ ἐξομολογῇται παρὰ τοῖς Φράγκοις ἐνεκα τῶν Ἰη-
σοιτῶν,» [σελ. κώδ. 36]. Ἐγγραφὸν δὲ τοιαύτης ἀδείας
πρὸς τοὺς Καπουτσίνους, τοῦ «Μητροπολίτου Σεβαστείας
καὶ Προέδρου Παροναξίας Ἰωσήφ Δόξα, μεταγενέστερον

Ἀνατολικῶν μετέβην ἐν ἀθωότητι κατὰ τὰ εἰθι-
σμένα νὰ συγχαρῶ τῷ Μητροπολίτῃ αὐτῶν ἐπὶ
ταῖς ἐορταῖς, ἐφ' ᾧ σκανδαλισθέντες οἱ Ἰησουί-
ται παρεπονέθησαν ἀρκούντως ἐνώπιον πάντων
τῶν ἡμετέρων Λατίνων ὡς νὰ ἠθέλομεν ἡμεῖς
νὰ συμμορφωθῶμεν πρὸς τὰς αἱρέσεις τῶν Γραι-
κῶν, ἐνῷ δεκαπέντε ἡμέρας πρὶν ἢ ὑποστῶσι
τὴν προσβολὴν ἐποιήσαντο αὐτοὶ οὗτοι μυρίας
θωπείας καὶ περιπτύξεις πρὸς αὐτοὺς ἐνώπιόν
μου, καθ' ἣν περίπτωσιν συνηντήθημεν ἐν τῇ γει-
τονικῇ νήσῳ Πάρῳ, — καὶ τόσον διέβαλεν ἡμᾶς
πρὸς τὸν ἡμέτερον Λατῖνον ἀρχιεπίσκοπον, ὥστε
οὗτος μετεπέμψατο ἐρωτῶν ἡμᾶς ἂν θέλωμεν
νὰ ὑπογράψωμεν τὰ ἐπόμενα ζητήματα γε-
γραμμένα ἐν φύλλῳ χάρτου ὁμοῦ μετὰ τῶν
σχετικῶν ἀπαντήσεων ὡς ἀκολουθῶς: (1)

Ἐρ. Α'. Ἐστὶν ἡ τοῦ Παλαμᾶ διδασκαλία
αἱρετική;

Ἀπ. Αἱρετική ἐστίν.

Ἐρ. Β'. Ἐστὶν ὁ Παλαμᾶς ἅγιος;

Ἀπ. Οὐχί.

Ἐρ. Γ'. Εἰ κάλλιον ἢ ἀποκρύπτειν τὰς τοῦ
Παλαμᾶ αἱρέσεις ἢ ταύτας παρησιᾶ καὶ εὐθέως
καταπολεμεῖν;

Ἀπ. Οὐχί.

Ἐρ. Δ'. Εἰ κάλλιον ἀνέχεσθαι τὸ τῶν ἐλλή-
νων πλῆθος τὸν Παλαμᾶν ὡς ἅγιον ἢ τοῦτο
νουθετεῖν, μεταδιδάσκειν, ἐπιτιμᾶν, ἐλέγχειν,
μεταπειθεῖν.

Ἀπ. Οὐχί.

Ἐρ. Ε'. Ἐξεστὶ καθολικῶ διδασκάλῳ πρὸς
τὴν θρησκείαν ἀποβλέποντι τιμῇ καὶ φιλίᾳ τοὺς
Ἕλληνας θεραπεύειν ἐχομένως ἀσπαζομένους
αὐτοὺς ὑπερασπίζοντας τὴν αἱρετικὴν τοῦ Παλαμᾶ
διδασκαλίαν καὶ ἀδόκιμον αὐτοῦ ἀγιότητα, ὅ-
πόθεν οὗτοι δικαίως ἂν προαχθεῖεν πιστεῦειν
τὸν τοιοῦτον διδάσκαλον αὐτοῖς ἐν τούτῳ χαρί-
ζεσθαι;

Ἀπ. Οὐκ ἔξεστιν ἐπὶ ποινῇ ἀναθέμεντος.

Ἀκούσαντες ἡμεῖς ταῦτα ἐξεπλάγηνμεν διὰ
τρόπον τόσον ἐκτακτον' οὐχ ἥττον παρεκαλέ-
σαμεν αὐτὸν νὰ ἐπιτρέψῃ ἡμῖν νὰ ἐπιθεωρήσω-
μεν αὐτὰ καὶ κατόπιν νὰ ἀποκριθῶμεν. Εὐθὺς
λοιπὸν ὡς ἐπανήλθομεν εἰς τὴν ἡμετέραν Μο-
νὴν καὶ παρετηρήσαμεν αὐτὰ, μετέβημεν παρὰ
τῷ ἀρχιεπισκόπῳ ἐρωτῶντες αὐτὸν ἂν προέβα-
λεν ἡμῖν ταῦτα τὰ ζητήματα φιλικῶς ἢ δικαι-
ωματικῶς· οὗτος δ' ἀπεκρίνατο ὅτι προέβαλεν
αὐτὰ δικαιοματικῶς ὡς Ἀποστολικὸς ἐξάρχος
ὥστε ἐφαίνετο θεωρῶν ἡμᾶς ὑπόπτους ἐπὶ αἰ-

ρέσει. Τότε εἶπομεν αὐτῷ: « Παρακαλοῦμεν
λοιπὸν, Σεβασμιώτατε, νὰ ὑπογράψῃτε πρῶτος
ταῦτα ». Τοῦτο δὲ ἔπραξεν ὑπογράφων πάντα
τὰ ἔθρα καὶ σφραγίζων τὸ ἐν μετὰ τὸ ἄλλο
ὡς ἄνω φαίνονται. Μετὰ δὲ τοῦτο ἐπανελθόντες
εἰς τὴν Μονὴν ἐκάμαμεν τὰς ἀπαντήσεις ὡς
ἀκολουθῶς:

Ἡμεῖς οἱ κάτωθι σεσημειωμένοι *Καπουτσίνοι*
ιεροδιδάσκαλοι Θεολόγοι τοῖς ἄνωθι γεγραμμέ-
νοις ζητήμασιν ὧδε ἀποκρινόμεθα.

Πρὸς μὲν τὸ πρῶτον ζήτημα. Βέβαιόν ἐστὶ
τὴν τοῦ Παλαμᾶ διδασκαλίαν αἱρετικὴν εἶναι
καὶ ὡς τοιαύτην βδελυράν.

Πρὸς δὲ τὸ Β'. Ἀποφαινόμεθα τὸν Παλαμᾶν
εἴπερ ἐν τῇ ἐαυτοῦ αἱρετικῇ διδασκαλίᾳ ἐτε-
λεύτησεν οὐχ ὅπως ἅγιον εἶναι, ἀλλὰ ἐν ᾧ
κεκολασμένον.

Πρὸς τὸ Γ'. Τοῦ προγράμματος μὴ ὄντος ἄρ-
θρου πίστεως καὶ προβληματικοῦ δοκοῦντος ἀ-
σφαλέστερον ἐστὶ ἀπεκδέχεσθαι καθορισμὸν
παρὰ τοῦ Ἱεροῦ Συνεδρίου οὐ ἕνα ἕκαστον ἀν-
τέχεσθαι δεῖ.

Πρὸς τὸ Δ'. Πολλῶν ἀπλοϊκῶν ψυχῶν ἀπο-
λεμήτῳ ἀμαθείᾳ συνεχομένων καὶ δυναμένων
οὕτω ἀπὸ χρηστοῦ τοῦ συνειδότος σωθῆναι,
νῦν δ' ἂν τοῦμπαν διὰ ταύτην τὴν ἀπόφαν-
σιν κολασθησομένων, δοκεῖ ἡμῖν προσφορώτερον
ἂν εἶνε τοῦτον τὸν λίθον μὴ μετακινεῖν.

Πρὸς τὸ Ε'. Οὐκ ἐστὶν ἀπρεπὲς δύνασθαι τοὺς
καθολικοὺς τιμῇ καὶ φιλίᾳ τοὺς αἱρετικούς ἐστὶν
ὅτε περιέπειν οὐκ εἰς τὴν αἵρεσιν ἀποβλέποντας
ἀλλὰ χάριν ἀστικῆς φιλίας καὶ πολιτικῆς συν-
αλλαγῆς εἴτε ἐπὶ τῷ ἐπαναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς
τὴν πίστιν καθὰ πάντες οἱ ἱεροὶ διδάσκαλοι βε-
βαιούσιν καὶ εἰς τὴν κοινὴν εἰρήνην συμβάλλει.

F. Martinus Combendiensis Capucinus residentiae
Naxiensis Superior.

F. Leo Courtavillensis Praedicator Capucinus.

Ἐὰν τὸ Ἱερὸν Συνέδριον δυσκολεύηται νὰ
πιστεύσῃ ταῦτα δύναται νὰ βεβαιωθῇ διατάσ-
σον τοῦτον τὸν ἡμέτερον Ἀρχιεπίσκοπον ὅπως
στείλῃ ἐκεῖ τὰ ὑπ' αὐτοῦ γεγόμενα καὶ ἰδίᾳ
χειρὶ ὑπογεγραμμένα ζητήματα ἡμοῦ μετὰ τῶν
συναφῶν ἀπαντήσεων ἡμῶν.

Δὲν ἦτο δὲ χρεῖα νὰ κωμῶμεν ταύτας τὰς
ἀπαντήσεις λεπτομερῶς ἀλλ' ἥρκει ἡμῖν νὰ γρά-
ψωμεν ὅτι ἐξηρτώμεθα καὶ ἐπιστεύομεν πάντα
τὰ πράγματα τὰ ἥδη καθορισθέντα ὑπὸ τοῦ Ἱε-
ροῦ Συνεδρίου περὶ τε τοῦ Παλαμᾶ καὶ περὶ παν-
τὸς ἄλλου καὶ ὅτι θὰ ἡσπαζόμεθα προσέτι πᾶν
ὅ τι τοῦτο ἤθελε καθορίσει καὶ ἐν τῷ μέλλοντι
οὐδ' ἐδικαιούτο ὁ ἡμέτερος Ἀρχιεπίσκοπος νὰ
καθορίσῃ οὕτω αὐτοβούλως τὰ τῆς πίστεως, διότι
τοῦτο ἀνήκει μόνον τῇ Αὐτοῦ Ἀγιότητι καὶ τῷ
Ἱερῷ Συνεδρίῳ, ὡς οὐδ' ἡμεῖς εἴμεθα ὑπόχρεοι
νὰ δώσωμεν λεπτομερῶς τὰς ἡμετέρας ἀπαντή-

ἡμῶς, ἥτοι τοῦ 1661, ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ ἐν Σύρῳ ἐκδιδομέ-
νῃ "Ἀνατολῇ", (ἀριθ. φύλ. 467).

(1) Ἀρχιεπίσκοπος τῶν ἐν Νάξῳ Δυτικῶν ἦν τότε ὁ ἐκ
Χίου Ῥαφαὴλ Σκιατίνης (1622—1657). Τὰ ὑπ' αὐτοῦ δὲ
τεθέντα ζητήματα εὐρύνονται κατακεχωρισμένα Λατινιστὶ ἐν
τῷ κώδικι.

ΔΕΛΦΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΕΝ ΚΟΡΙΝΘῳ

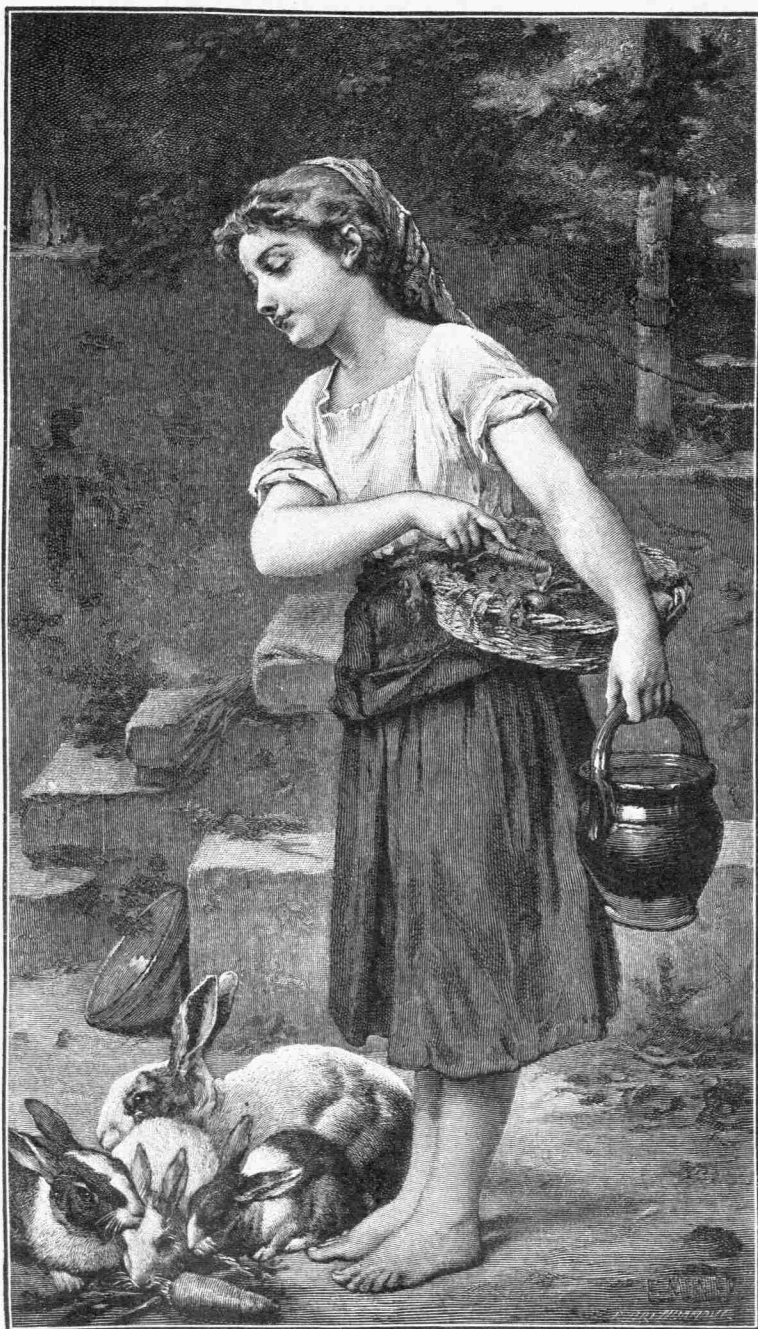
(Ἐκ φωτογραφίας Π. Μοραίτου)

σεις, ἀλλ' ἤρκει ἡμῖν νὰ ἀπαντήσωμεν γενικῶς ὅτι ἐμμένομεν εἰς πάντα τὰ καθορισθέντα ὑπὸ τοῦ Ἱεροῦ Συνεδρίου κατὰ τὸ παρελθόν καὶ εἰς ὅτι ἤθελε τοῦτο καθορίσει καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ἐν τε τῷ προκειμένῳ θέματι καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἄλλοις· ἀλλ' ἐξεβιάσθημεν ν' ἀπαντήσωμεν ἐν ἐκτάσει διότι ἄλλως σύμπας ὁ κόσμος θὰ ἐφεγεν ἡμᾶς ὅτι συμφωνοῦμεν μετὰ τῶν Γραικῶν, ὁ δὲ ἡμέτερος Ἀρχιεπίσκοπος θὰ ἔκαμνε ἴσως προσβολὴν τινα. Ταῦτα, ἰκετεύω τὴν Ὑμετέραν Αἰδεσιμωτάτην Πατρότητα νὰ παραστήσῃ ζωηρῶς εἰς τὸ Ἱερὸν Συνέδριον καὶ νὰ ζητήσῃ ἰκανοποίησιν διὰ τὰς τόσο ἀδίκως γενομένας καθ' ἡμῶν παρεκτροπὰς.

Αὗται αἱ ῥαδιουργίαι τῶν Ἰησουϊτῶν ἔσχον πολλὰ χεῖριστα ἀποτελέσματα. 1ον. Οἱ Ἀνατολικοὶ ἐφεζαν δημοσίᾳ τὸ ἡμέτερον ῥητὸν καὶ τὴν Ἀγίαν ἡμῶν Ῥωμαϊκὴν Ἑκκλησίαν. 2ον. Εἰς τὸ πείσμα ἡμῶν ἀνεγείρουσιν Ἑκκλησίαν πρὸς τιμὴν τοῦ ἐαυτῶν Παλαμᾶ. 3ον. Δὲν δυνάμεθα πλέον ὡς πρότερον νὰ ἐξομολογῶμεν αὐτοὺς, οὔτε νὰ διδάσκωμεν αὐτοὺς τὰ μυστήρια τῆς πίστεως ἐν τῷ ἀπορρήτῳ τῆς ἐξομολογήσεως, ἐν ᾗ παρεμβαλλεται μεγίστη δυσχέρεια ὡς πρὸς τοὺς Γραικοὺς ἱερεῖς, διότι κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τῆς 2ας Κυριακῆς τῆς ἐαυτῶν Τεσσα-

ρακοστῆς ἀναφέρονται πολλοὶ αἶνοι ὑπὲρ τοῦ Παλαμᾶ αὐτῶν καὶ λέγουσιν ὅτι δὲν δύνανται νὰ παραλείπωσι τοὺτους, διότι τοῦτο θὰ προὔξῃ νει μέγα σκάνδαλον παρ' ὅλῳ τῷ λαῷ εἰς οὗ τὴν δυσμένειαν δὲν θέλουσι νὰ περιπέσωσιν. Διὰ ταῦτα ἰκετεύω τὴν Ὑμετέραν Αἰδεσιμωτάτην Πατρότητα νὰ ἐρωτήσῃ τὸ Ἱερὸν Συνέδριον πῶς πρέπει νὰ φερώμεθα πρὸς τοὺτους τοὺς ἱερεῖς, ὧν τινὲς εἰσιν Ὀρθόδοξοι καὶ ἐξομολογοῦνται παρ' ἡμῖν, ἀλλ' ἐν τούτοις, μεγάλως δυσκολεύονται νὰ συμμορφωθῶσι πρὸς τοῦτον τὸν ὅρον, ὅστις εἶνε κατ' αὐτοὺς σπουδαιότατος, διότι τὸ ἀνασκευάζειν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐξομολογήσει εἶνε ταυτό ὡς ν' ἀπολέσῃ τις αὐτοὺς ἐντελῶς. Ἀφ' ἑτέρου, φαίνονται ἀνεπίδεκτοι συγχωρήσεως, ὑμνοῦντες ἕνα αἰρετικὸν ἐν τῇ ἐαυτῶν λειτουργίᾳ. Τὸ δὲ 4ον ἀποτέλεσμα, τὸ βιβλίον τοῦ Πατρός, εἶνε διάστασις καθολικὴ μεταξὺ Λατίνων καὶ Γραικῶν, οἵτινες πρὸ τούτου ἦσαν ἐντελῶς ἡνωμένοι.

Ἰδοὺ, Αἰδεσιμωτάτε μοι Πάτερ, ὅτι ἔκρινα δεόν νὰ γράψω τῇ Ὑμετέρᾳ Αἰδ. Πατρότητι, ὅπως βεβαιωθεῖσα δυνηθῇ νὰ μεταδώσῃ πληροφορίας τῷ Ἱερῷ Συνεδρίῳ, καθότι οὗτοι οἱ πατέρες Ἰησουῖται δὲν παύονται γράφοντες πρὸς τοῦτο καθ' ἡμῶν, θὰ πείσωσι δὲ καὶ τὸν ἡμέτερον Ἀρχιεπίσκοπον νὰ πράξῃ τὸ αὐτό, προσεταιρισθέντες

ΤΑ ΚΟΥΝΕΙΑ
Εἶκον Μουτσοῦ

αὐτόν, καθ'ὅτι οὗτοι, ὡς ἤκουσα, κατέστησεν ἐπιμελητὴν αὐτοῦ τὸν Προηγούμενον τοῦ Τάγματος αὐτῶν ὅπως φροντίζῃ περὶ τῶν ἐν Ῥώμῃ ὑποθέσεων του. Ἡ Ὑμετέρα Αἰδ. Πατρώτης θὰ χρησιμοποῖσῃ ταύτας τὰς πληροφορίες ὅπως καὶ ὅταν κρίνῃ κατάλληλον. Μὴ ἔχων ἄλλο ν' ἀναγγείλω ἀσπάζομαι ἐν τέλει τὰς χεῖρας ὑμῶν εὐλαβῶς.

Ἐκ Νοξοῦ τῇ 10 Ἰουλίου 1653.

[κώδικος σελ. 42—44]

Φαίνεται ὅτι τ' ἀνωτέρω πάντα ἱκανοποιήσαν τὰ διαφερόμενα μέρη, διότι οὐδεμίαν εἰδήσιν γνωρίζομεν περὶ τῆς υποθέσεως ταύτης εἰς τοὺς μετέπειτα χρόνους, καὶ ὅτι ἀποκατέστη ἡ φαινομένη αὕτη τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ἀρμονία ἐν τῇ νήσῳ.

Ἐν Νάξῳ.

ΜΙΧ. ΙΑΚ. ΜΑΡΚΟΠΟΛΙΣ

Ἡ ἈΝΓΕΡΗ

Συνέχεια ἴδε σελ. 81

Ὅτε συνῆλθε παρετήρησεν ὅτι ἔκειτο ἐπὶ τῆς κλίνης της, ἐντὸς θερμοῦ δωματίου, ὅτι τρεῖς γυναῖκες τὴν ἐπεριποιῶντο καὶ ὅτι εἶχεν εἰς τὸ πλευρόν της μικρὸν κλαυθμυρίζον βρέφος. Διὰ τῆς φυσικῆς ἐκείνης ῥοπῆς, τῆς ἐνυπαρχούσης εἰς τὴν γυναῖκα, κατενόησεν ὅτι τὸ μικκύλον τοῦτο ἀπέικασμα τοῦ ἀνθρωπίνου ὄντος, τὸ ἀνοιγοκλείον εἰς τὸ φῶς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ διὰ λεπτῶν φωνῶν πληροῦν τὸ δωμάτιον ἦτο σὰρξ ἐκ τῆς σαρκὸς της· ὅτι ἦτο παιδί της κ' ἐχύθη νὰ τὸ περιπτυχθῇ ὡς νὰ τὸ ἐγνώριζεν ἀπὸ μακροῦ χρόνου.

— Παιδί μου, γκόλφι μου!..

— Ἄς το, μωρή... θὰ τὸ σκάσης, ἔλεγεν εἰς αὐτὴν ἡ Φρόσω θριαμβεύουσα... Ἐ, δὲ σοὺ λέγω πῶς εἶνε ἕνας λόγος!..

Ναί, ἕνας λόγος· ἀλλὰ πότε καὶ πῶς τὸν εἶπεν αὐτὸν τὸν λόγον ἡ Ἀνθή! Τώρα μόλις ἐσκέφθη πῶς καὶ πότε τὸ ἐγέννησεν αὐτὸ τὸ παιδί. Κ' αἰφνης ἐσυλλογίσθη τὸ πάθημά της, τὴν οἰκτρὰν πτώσιν της, κ' ἠθέλησε νὰ ἐγερθῇ τῆς κλίνης, νὰ σπεύσῃ ἔξω, ἐπαναλαμβάνουσα τὴν τρομερὰν κραυγὴν.

— Τὸν ἄνδρα μου!... ποῦ εἶνε ὁ ἄνδρας μου!..

Ἐτρεμεν ὁλῶς τὸ φυλλοκάλαμον· ἐλησμόνει τὸ παιδίον της, τὴν χαρὰν της· μόνον τὸν ἄνδρα καὶ τὴν συμφορὰν της ἐνεθυμεῖτο. Ἐπὶ τοῦ ὤχρου προσώπου της ἐζωγραφήθη ἡδὴ ἔκφρασις περιαλγῆς, ὡσεὶ ἡ πρὸς τὸν Νικολὸν ἀγάπη της ἦτο ἐρριζωμένη ἀπὸ τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ γάμου της, καὶ πρὶν ἀκόμη εἰς τὴν ψυχὴν της, καὶ τότε ἀνέδιδε τοὺς ὑψιπετεῖς κ' εὐρύστους κλῶνας της. Δὲν ἦτο ὅμως ἡ ἀγάπη· ἦτο τὸ μύχιον ἐκεῖνο αἶσθημα τοῦ καθήκοντος, τὸ ὁποῖον ἐνυπάρχει ἀπὸ παιδικῆς ἡλικίας εἰς τὴν γυναῖκα τοῦ ἀγροῦ καὶ ἀναπτύσσεται ἀπὸ τῆς ὥρας τοῦ γάμου, καταλῆγον εἰς τυφλὴν πρὸς τὸν ἄνδρα ἀφοσίωσιν. Ἡ Ἀνθή δὲν ἔβλεπε πασχόντα τὸν Νικολόν, ἀλλὰ τὸν ἄνδρα· δὲν ἐτρόμαζε διὰ τὸ ἄτομον, ἀλλὰ διὰ τὴν ιδέαν. Ἐπειδὴ δ' ἐν τῇ ψυχῇ της συνειθισεν ἀπὸ καιροῦ ἡδὴ νὰ βλέπῃ αὐτὸν συνδεδεμένον ἀνα-

ποσπάστως, νὰ μανθάνῃ ὅτι ἡ εὐπειθὴς ὑπακοὴ πρὸς τὸ ἐν ἦτο καὶ ὑπακοὴ πρὸς τὸ ἄλλο, δὲν ἐμέριζε πλέον τὰς ἀγάπας καὶ τοὺς φόβους της. Ματαίως ἡδὴ ἡ Φρόσω ἐξώριζεν αὐτὴν νὰ μὴ κινηθῇ ἀπὸ τῆς κλίνης της, διότι θὰ βλαφθῇ, νὰ μὴ τρομάξῃ οὕτω καὶ θὰ φαρμακεύσῃ τὸ γάλα τοῦ βρέφους καὶ ὅτι ὁ σύζυγός της εἶχε μόνον στραγγαλίσῃ τὸν πόδα κ' ἐκοίτετο ἀκίνητος εἰς τὸ πλησίον δωμάτιον.

— Ὅχι, θέλω νὰ τὸν ἰδῶ!... ἐπέμενεν ἡ Ἀνθή.

Μόλις καὶ μετὰ βίας κατεπεῖσθη νὰ μὴ ἐξέλθῃ τοῦ δωματίου, ὅποταν ἤκουσε τὴν φωνὴν τοῦ Νικολοῦ, παρακκαλοῦσαν αὐτὴν νὰ μείνῃ καθησυχάζουσα διὰ τὸ πάθημά του. Καὶ πόσον ἦτο τυφερά καὶ περιπαθὴς ἐν τῇ παρακλήσει της ἡ φωνὴ ἐκείνη τοῦ Διδριώτη, Ἀληθῶς ἐκίνησε τὴν Ἀνθὴν εἰς δάκρυα. Ὁ καίμενος κ' αὐτὸς νὰ βγάλῃ τὸ πόδι του!..

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἤρχισε νέος βίος ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ. Ὁ Νικολός, περιορισθεὶς ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ εἰς ἐντελὴ ἀκίνησίαν διὰ τὴν πρόσφυσιν τοῦ ὄστοῦ, ἐμεμφιμοῖρει, διότι δὲν ἠδύνατο νὰ εἶνε πλησίον τῆς γυναίκος καὶ τοῦ τέκνου του. Δὲν παρήρχετο ὥρα χωρὶς νὰ ἐρωτήσῃ τοὺς εἰσερχομένους εἰς τὸν θάλαμον τῆς λεγοῦς περὶ τῆς καταστάσεως αὐτῆς καὶ τοῦ παιδίου, ζητῶν καὶ τὰς ἐλαχίστας λεπτομερείας τῆς ζωῆς των, ἂν κοιμᾶται ἡσυχος ἡ Ἀνθή, ἂν κατεβλήθη πολὺ ἢ ἂν ἦτο εὐρωστον τὸ παιδίον καὶ ἔτρωγε τὸ γάλα του. Ὅσάκις δὲ ἤκουεν αὐτὸ κλαῖον ἀνεστάτου διὰ φωνῶν τὴν οἰκίαν, προσκαλῶν τὰς γυναῖκας νὰ σπεύσουν καὶ τὸ καθησυχάσουν.

— Μὰ τί κάνεις ἔτσι, χριστιανέ, ἔλεγε ἐπιπλήττουσα αὐτὸν ἡ Φρόσω· σῶπα καὶ κοιμᾶται ἡ Ἀνθή ποῦ παράδειρ' ἀπόψε!..

— Καλὰ... σωπαίνω... ἔλεγεν ὁ Νικολός ἡσύχως καὶ περιδεῶς· μὰ ἐκεῖνο τὸ παιδί κ'εἶθ θὰ παθεῖ...

— Δὲν ἔπαθε τίποτα... παιδί εἶνε θὰ κλαψῇ μόν' σῶπα!

— Σωπαίνω...

Κ' ἐσιώπη, πολλακίς καλυπτόμενος ὅλος διὰ